

บทความวิจัย

เรื่อง ภาพสะท้อนของผู้หญิง และความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม

ในวรรณกรรมแปลจีนเรื่อง “นารีนครา”

โดย

นางสาว ชิดารัตน์ ศิริวรังกูร

รหัสนักศึกษา 05530660

เสนอ

อาจารย์ ดร.อารีญา หุตินทะ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556

ชื่อเรื่อง	ภาพสะท้อนของผู้หญิง และความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมในวรรณกรรม แปลจีนเรื่อง “นารินครา
ชื่อผู้วิจัย	นางสาว ธิดารัตน์ ศิริวรางกูร รหัสนักศึกษา 05530660
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.อาริยา หุดินทะ
ปีการศึกษา	2556
คำสำคัญ	ความเข้มแข็ง วัฒนธรรม ผู้หญิง นารินครา

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องภาพสะท้อนของผู้หญิง และความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมในวรรณกรรมแปลจีนเรื่อง “นารินครา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสังคมและวัฒนธรรมของประเทศจีนในช่วงก่อนปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงช่วงหลังเปิดประเทศ รวมถึงศึกษาวิถีชีวิต และแนวคิดของผู้หญิงจีนในแต่ละช่วง ตลอดจนศึกษาการสร้างตัวละครและการนำเสนอของผู้เขียนในประเด็นเรื่องความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมตามที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลจีนเรื่องนารินครา ผลการศึกษาปรากฏว่า วรรณกรรมแปลจีนเรื่องนารินครานี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมของประเทศจีน โดยแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 3 ช่วงผ่านตัวละครหลักทั้งสามตัว ช่วงแรกคือช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์ปฏิวัติวัฒนธรรมภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตง ช่วงที่สองคือช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตง และช่วงที่สามคือช่วงหลังเปิดประเทศภายใต้การดำเนินนโยบายของเติ้ง เสี่ยวผิง จากสภาพสังคมที่แตกต่างกันในสามช่วงเวลานี้ได้ส่งผลต่อแนวความคิด วิถีชีวิต และความเข้มแข็งในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้หญิงจีนทั้งสามช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป แม้ว่าสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ลดบทบาทของวัฒนธรรมเก่าลง แต่ด้วยการถ่ายทอดผ่านพฤติกรรม การแสดงออก และการสื่อสาร ทำให้ตัวละครหลักผู้หญิงในแต่ละช่วงสามารถเข้าใจ และนำมาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเกิดขึ้นหลายครั้ง แต่ทุกครั้งล้วนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากมาย ในที่นี้ขอกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งสำคัญสามครั้ง คือ 1.) การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์และสังคมศักดินาเป็นระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย โดยการปฏิวัติซินไฮ่ในปีค.ศ.1911 ภายใต้การนำของดร.ซุนยัตเซน อันเนื่องมาจากความเลื่อมโทรมจากการปกครองของราชวงศ์ชิง หรือชาวแมนจู ที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาภายในและภายนอกได้ อีกทั้งชาวฮั่นซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ไม่พอใจการปกครองแบบขูดรีดของชาวแมนจู ซึ่งเป็นชาวต่างชาติ จึงรวมตัวกันและก่อการปฏิวัติครั้งนี้นี้ขึ้น หลังจากการปฏิวัติครั้งนี้ ดร.ซุนยัตเซน ได้ก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรกของจีน และได้ดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศ โดยล้มล้างระบอบแนวคิดในระบอบศักดินา ปลุกฝังค่านิยมเรื่องประชาธิปไตย และความรักชาติให้แก่คนจีน 2.) การเปลี่ยนรูปแบบการปกครองจากระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย เป็นการปกครองระบอบสังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ ภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตง ในปีค.ศ. 1949 อันเนื่องมาจากปัญหาความเลื่อมโทรมทางเศรษฐกิจและความยากจนของประชาชน ซึ่งรัฐบาลของประธานาธิบดีเจียง ไคเช็คไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ การปกครองภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตงนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมครั้งใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการยึดที่ดินทำกินของเอกชนมาเป็นของรัฐ ใช้ระบบการผลิตแบบรวม หรือคอมมูน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน เกิดการปฏิวัติทางวัฒนธรรมเพื่อ โคนล้มแนวคิดทุนนิยม และวิพากษ์ศิลปะที่แบ่งแยกชนชั้น การเปลี่ยนแปลงนี้ ส่งผลให้ระบบครอบครัวที่เคยเข้มแข็งของจีนอ่อนแอลง ศาสนาต่างๆถูกทำลายจนหมด ความยากจนของประชาชนยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง 3.) การดำเนินนโยบายเปิดประเทศของเติ้ง เสี่ยว ผิงเพื่อพัฒนาประเทศให้ทันสมัยตามแบบตะวันตก และแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนจีนในปีค.ศ. 1976 ผลจากการดำเนินนโยบายดังกล่าวทำให้จีนมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างมาก ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้และการศึกษาสูงขึ้น แต่ในขณะเดียวกันกลับทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ สินค้าต่างๆมีราคาสูงขึ้น เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้

จากการเปลี่ยนแปลงการปกครองทั้งสองครั้งและการดำเนินนโยบายเปิดประเทศที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้แนวความคิด วัฒนธรรม ประเพณีเก่าที่มีมานานของจีนถูกลดบทบาทลง ไม่ว่าจะเป็นคำสอนของลัทธิขงจื้อ หรือแนวคิดแบบปิตาธิปไตย หรือชายเป็นใหญ่ก็ตาม และได้วางรากฐานสำคัญเรื่องความเท่าเทียมกันของทุกคน ส่งผลให้ในด้านหนึ่งผู้ชาย และผู้หญิงมีสถานภาพทางสังคมที่เท่าเทียมกัน และได้รับสิทธิต่างๆที่เท่าเทียมกันมากขึ้น ตามที่ปรากฏในเรื่องนารินครา โดยผู้หญิงก้าวขึ้นมามีบทบาทในครอบครัว และสังคมมากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ทำงาน เลี้ยงดูครอบครัวได้เหมือนกับผู้ชาย อย่างไรก็ตามผลกระทบในอีกด้านหนึ่งจะเห็นว่า แม้สภาพสังคม และบทบาทของผู้หญิงจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ก็ไม่สามารถลบเลือนความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมของผู้หญิงลงไปได้ เนื่องจากประสบการณ์ต่างๆที่ผ่านเข้ามา การอบรมสั่งสอน และถ่ายทอดระหว่างผู้หญิงด้วยกัน ทำให้แนวคิดของตัวละครหลักทั้งสามตัวในเรื่องนารินครานี้ยังคงมีวัฒนธรรมเก่าสอดแทรกอยู่ในแนวคิดที่ถูกปลูกฝังขึ้นมาใหม่ตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสังคมและวัฒนธรรมของประเทศจีนในช่วงก่อนปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงหลังเปิดประเทศ
2. เพื่อศึกษาวิถีชีวิต และแนวคิดของผู้หญิงจีนในแต่ละช่วงตามที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลจีนเรื่อง นารินครา
3. เพื่อศึกษาการสร้างตัวละคร ตลอดจนวิธีการนำเสนอของผู้เขียนตามที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลจีนเรื่องนารินครา

สมมติฐานของการศึกษา

การยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี และความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับ ความเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้หญิงจีนสามารถเผชิญหน้า และแก้ไขปัญหาตามสภาพสังคมจีนที่เปลี่ยนแปลงไป

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาวรรณกรรมแปลจีนเรื่อง นารีนครา ของ ฉือลี่ แปลโดย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พิมพ์ครั้งที่ 5 พฤษภาคม 2556 จัดพิมพ์โดย นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กำหนดความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐาน ขอบเขต การศึกษา และวิธีการศึกษา
2. ศึกษาวรรณกรรมแปลจีนเรื่อง นารีนครา อย่างละเอียด
3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรืองานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจีน ระหว่างช่วงก่อนปฏิวัติวัฒนธรรม จนถึงช่วงหลังเปิดประเทศ
4. วิเคราะห์วรรณกรรมแปลจีนเรื่อง นารีนครา ตามประเด็นที่กำหนดไว้
5. สรุปผลการค้นคว้า และนำเสนอในรูปแบบบทความวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิดหลักของผู้หญิงจีนในแต่ละช่วง
2. เป็นแนวทางในการศึกษาสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจีนในช่วงก่อนปฏิวัติ วัฒนธรรมจนถึงหลังเปิดประเทศต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมแปล เรื่อง นารีนครา มีดังต่อไปนี้

วารุณี ภูริสินสิทธิ์ (2545) เขียนหนังสือเรื่อง “สตรีนิยม ขบวนการและแนวความคิดทางสังคมแห่งศตวรรษที่ 20” โดยศึกษาพื้นฐานของผู้หญิงตามแนวคิดสตรีนิยมแบบต่างๆ ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างทางสรีระระหว่างเพศชาย และเพศหญิงได้นำไปสู่ความเชื่อที่ว่าผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกันในทางอื่นๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความสามารถ จิตใจ และอารมณ์ ความเชื่อเช่นนี้นำไปสู่การจัดแบ่งพื้นที่ระหว่างผู้ชาย และผู้หญิงตามที่ปรากฏในแนวคิดของ เฮเกล ที่กล่าวว่าชีวิตทั้งหมดของผู้หญิงอยู่ที่ครอบครัว แต่สาระของชีวิตผู้ชายอยู่ที่รัฐและอาชีพ ครอบครัวเป็นเพียงบางส่วนของชีวิตผู้ชายเท่านั้น นอกจากนี้เฮเกลยังมองว่าผู้หญิงขาดความสามารถในเรื่องเหตุผล และมีพฤติกรรมอยู่บนพื้นฐานของความรู้สึกและความคิดเห็น หรือตามความเชื่อแบบตะวันตก ที่กล่าวว่าขอบเขตของความเป็นชายหมายถึง ชีวิตสาธารณะ การผลิตชีวิตทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งขัดแย้งกับขอบเขตความเป็นหญิงที่เป็นเรื่องส่วนตัว ชีวิตในบ้าน และการสืบพันธุ์

รติตวงศ์ เรื่องขจร (2552) เขียนสารนิพนธ์เรื่อง “สิทธิเสรีภาพของผู้หญิงจีนในยุคการปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงเปิดประเทศ (ค.ศ. 1966 - ค.ศ. 2000)” โดยศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่การปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของผู้หญิงจีนในอดีต และสิทธิเสรีภาพของผู้หญิงจีนภายหลังปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงเปิดประเทศ ผลการศึกษาพบว่าผู้หญิงจีนในช่วงก่อนปฏิวัติวัฒนธรรมนั้น ถูกปิดกั้น และจำกัดบทบาททางสังคมทุกอย่าง โดยได้รับอิทธิพลจากแนวคิดปิตาธิปไตย หรือแนวคิดชายเป็นใหญ่ และแนวคิดลัทธิขงจื้อที่ฝังรากลึกในสังคมจีนมาอย่างยาวนาน ทำให้ผู้หญิงจีนในช่วงนั้นมีบทบาทจำกัดอยู่แค่ในบ้านเท่านั้น แต่ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงช่วงเปิดประเทศนั้น ผู้หญิงจีนในรับการปลดปล่อยจากขนบธรรมเนียมประเพณีเดิม อันเนื่องมาจากนโยบายพัฒนาประเทศของประธานเหมา เจ๋ง ตง และ เต๋ง เสี่ยว ผิง ที่ยกสถานะให้ผู้หญิงเทียบเท่ากับผู้ชาย

ญาณนี เชื้อมั่น (2552) เขียนสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษานวนิยายแปลจีนเรื่อง “ผัวต้องฆ่า” โดยศึกษาโดยศึกษาภาพสะท้อนสถานะและบทบาทของผู้หญิงจีนตามที่ปรากฏในเรื่อง ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมเรื่องนี้ได้สะท้อนภาพความทุกข์ทรมานของผู้หญิงจีนจากแนวคิดชายเป็นใหญ่ หรือปิตาธิปไตยที่มีสถานะตกเป็นรองผู้ชาย ไม่สามารถมีปากมีเสียงได้ ชีวิตทั้งหมดต้องรับใช้สามีและดูแลงานบ้านทุกอย่างให้เรียบร้อย ซึ่งตัวละครหลักของเรื่องนี้ต้องทนรับความทุกข์

ทรมาณทั้งทางร่างกายและจิตใจจากการกระทำของสามี จนท้ายที่สุดทนไม่ได้ลงมือฆ่าสามีตนเอง เสียชีวิตอย่างเหี้ยมโหด

วรรษลี นรินทร์ (2552) เขียนสารนิพนธ์เรื่อง “ภาพสะท้อนของสตรีจีนผ่านวรรณกรรม จดหมายลับไปเหอ (Snow Flower and the Secret Fan)” โดยศึกษาความเป็นมาของวรรณกรรม จดหมายลับไปเหอ บริบททางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมวัฒนธรรม รวมทั้งสถานะภาพและ บทบาทของผู้หญิงจีนในสมัยราชวงศ์ชิง ผลการศึกษาพบว่า ผู้หญิงจีนในสมัยราชวงศ์ชิงถูกบีบคั้น อย่างหนัก ไม่ว่าจะทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมวัฒนธรรมในสมัยนั้น ผู้หญิงจีนมี สถานะภาพเป็นรองผู้ชาย ทั้งประเพณีมรดกเก่า การถูกเอารัดเอาเปรียบทางเพศ เป็นต้น

พัญญี ตั้งยืนยง (2545) เขียนบทความวิจัยเรื่อง “สตรีจีน : วิธีพัฒนาสู่การศึกษาสมัยใหม่” โดยศึกษาคำสอนของผู้หญิงจีนในสมัยจารีต ผลการศึกษาพบว่า คำสอนของสตรีนั้น ปรากฏขึ้นครั้งแรกในสมัยราชวงศ์ซัน เนื่องจากในสมัยนี้เริ่มยึดถือลัทธิขงจื้อเป็นรากฐานที่มั่นคง สังคมและทางการเมือง ผู้ปกครองในสมัยราชวงศ์ซันต้องการให้สังคมมีระเบียบ จึงวางแผนจัด ระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ โดยนำหลักจริยธรรมของขงจื้อมาใช้เป็นหัวใจในการกำหนด แบบแผนพฤติกรรมของผู้คนในสังคม คำสอนสตรีจึงเกิดขึ้นเพื่อสอนผู้หญิงว่า ควรมีบทบาท และแบบแผนพฤติกรรมอย่างไร คำสอนที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลมากต่อผู้หญิงจีน ได้แก่ ชีวิตประวัติดีรสตรี ของหลิวเซียง และคำกล่าวเตือนสตรี ของปิ่นเจา

ผลการวิจัย

คุณย่า หรือ แม่สามีของมีเจีย : ต้นแบบความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม

ตัวละครคุณย่า หรือแม่สามีของมีเจีย เป็นตัวแทนของคนรุ่นเก่า หรือวัฒนธรรมเก่า หาก มองจากลักษณะ โดยทั่วไป ตามที่ผู้เขียนบรรยายในเนื้อเรื่อง จะเห็นได้ว่าเป็นตัวละครที่มีลักษณะ นิสัยอ่อนโยน มีจิตใจเมตตา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้ตัวละครตัวนี้สามารถถ่ายทอด ความคิด และประสบการณ์ของตัวเองไปสู่ตัวละครหลักอีกสองตัวได้ ในเนื้อเรื่องสามีของคุณย่าฆ่า ตัวตายตั้งแต่ลูกชายยังเล็ก เนื่องจากไม่สามารถทนรับสภาพชีวิตที่ตกต่ำของตัวเองในช่วงปฏิวัติ

วัฒนธรรมได้ แต่คุณย่านั้นกลับสามารถใช้ชีวิตที่ขาดหัวหน้าครอบครัว และเลี้ยงลูกชายให้เติบโต
ขึ้นมาได้เป็นอย่างดี หากดูจากลักษณะนิสัยโดยทั่วไปที่กล่าวในตอนต้นนั้น คุณย่าไม่น่าจะสามารถ
ผ่านปัญหานี้มาได้เลย เนื่องจากการใช้ชีวิตในยุคนั้น จำเป็นต้องมีผู้ชายเป็นผู้นำ และเป็นที่ยึดเหนี่ยว
ให้กับคนในครอบครัว ถึงแม้คุณย่าจะให้กำเนิดลูกชายที่เป็นความหวังในการดูแลตนเองในอนาคต
แต่ในขณะนั้นลูกชายยังไม่โตพอที่จะเป็นผู้นำที่คอยดูแลแม่ในยามทุกข์ยากได้ อีกทั้งการ
เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นระบอบสังคมนิยมได้ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมอย่างมาก
ผู้คนที่เคยร่ำรวยก็ถูกยึดทรัพย์สินให้กลายเป็นของรัฐ และการใช้ระบบการผลิตแบบนารวม หรือ
คอมมูนเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันของประชาชน ซึ่งทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ต้องปรับตัวให้เข้า
กับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้คุณย่าดู
เหมือนจะไม่สามารถผ่านปัญหามากมายเหล่านี้ไปได้ แต่คุณย่าก็สามารถทนรับกับปัญหาที่เกิดขึ้น
และก้าวผ่านปัญหาเหล่านั้นมาได้ ในขณะที่สามีของเธอที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ถูกจัดให้เป็นเพศที่
มีความเข้มแข็ง และอำนาจ กลับไม่สามารถทนรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้

ลักษณะดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ในสังคมจีนถึงแม้ผู้ชายจะมีความเข้มแข็งทางกายภาพ และถูก
จัดให้มีบทบาทหน้าที่ทางสังคมที่เหนือกว่าผู้หญิง แต่ทางด้านจิตใจนั้นกลับอ่อนแอกว่าผู้หญิง
เนื่องจากการอบรม เลี้ยงดูตามขนบธรรมเนียม ประเพณีเก่าที่เคร่งครัด และกำหนดขอบเขตให้กับ
ผู้หญิงในทุกๆ เรื่อง หรือสถานะทางสังคมที่ต่ำกว่าผู้ชายในทุกๆ ด้านของผู้หญิง ได้หล่อหลอมให้
ผู้หญิงมีจิตใจที่เข้มแข็ง อดทนต่อความยากลำบากได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ผู้ชายนั้นมีชีวิตส่วนใหญ่
อยู่นอกบ้าน มีสังคม รู้จักกับคนมากมาย มีอิสระในการใช้ชีวิตมากกว่าผู้หญิง ไม่ถูกบีบคั้นจาก
ขนบธรรมเนียม ประเพณี สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ชายไม่ค่อยพบกับสถานการณ์ที่ถูกบีบคั้นจากสังคม เมื่อ
เจอปัญหาที่ต้องสูญเสียทรัพย์สินของตนเองไป ย่อมจะทนรับกับสภาพนี้ไม่ได้ เพราะไม่มีความ
เข้มแข็งทางจิตใจที่มากพอ อีกทั้งการใช้ชีวิตของผู้ชายส่วนใหญ่อยู่นอกบ้านทำให้ไม่ค่อยมีความ
ผูกพันกับครอบครัวเท่ากับผู้หญิง จึงไม่มีสิ่งเหนี่ยวรั้งจิตใจและมีกำลังใจที่จะผ่านปัญหาที่เกิดขึ้น
ไปได้

หากนำลักษณะนิสัยของคุณย่าและภาพรวมของสังคม และ วัฒนธรรมของคนจีนในอดีตที่
ถูกปลูกฝังมายังรุ่นต่อรุ่น ไม่ว่าจะเป็นคำสอนของลัทธิขงจื้อ หรือคำเตือนหญิงในสมัยราชวงศ์ฮั่น

ของปิ่นเจ้า ลัทธิขงจื้อเป็นลัทธิที่ส่งผลต่อการกำหนดบทบาทหน้าที่ วิถีคิด วิถีชีวิตของผู้หญิงจีนอย่างมาก ถึงแม้ในคัมภีร์หลุนอวี่ที่เป็นคัมภีร์รวบรวมคำสอนต่างๆของขงจื้อไว้ จะกล่าวถึงผู้หญิงจีนโดยตรงไว้น้อยมาก แต่กลับมีการแสดงทรรศนะต่อผู้หญิงโดยตรงในเล่มที่ 17 บทที่ 25 ไว้ว่า “ในบรรดาผู้คนทั้งหลาย ผู้หญิงกับคนรับใช้นั้นวางตัวลำบากที่สุด หากท่านให้ความใกล้ชิด พวกเธอก็จะหมดความอ่อนน้อมถ่อมตน หากท่านไว้ตัวกับพวกเธอก็จะรู้สึกไม่พอใจ” ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นสิ่งที่ผู้หญิงควรมี และปฏิบัติอยู่เสมอ หรือในหนังสือคำเตือนหญิงในสมัยราชวงศ์ซ่งของปิ่นเจ้าที่กำหนดบทบาท และสถานะของผู้หญิงจีนในสังคม โดยเนื้อหาหลักๆจะบรรยายถึงหลักปฏิบัติ และสิ่งที่พึงมีของผู้หญิงที่ดี ไม่ว่าจะเป็น หน้าทีดูแลเรื่องภายในบ้านของผู้หญิง ลักษณะนิสัยที่อ่อนน้อมถ่อมตน อ่อนโยน และจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมและความเมตตา จากที่กล่าวมาข้างต้น ถึงแม้คำสอนที่แฝงไว้ในคัมภีร์หลุนอวี่ และหนังสือคำเตือนหญิงของปิ่นเจานั้น จะเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมาจากขีดขวางผู้หญิงจีนจากกิจกรรมทางสังคม แต่สิ่งนี้กลับเป็นสิ่งที่หล่อหลอมให้ผู้หญิงจีนมีลักษณะอ่อนน้อมถ่อมตน อ่อนโยน และเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม ในขณะเดียวกันก็เป็นคนที่มีจิตใจเข้มแข็งด้วย ดังเช่นตัวละครคุณย่าที่ลักษณะนิสัยอ่อนโยน เป็นคนดี มีน้ำใจ และทำทุกอย่างเพื่อคนอื่นมาโดยตลอด เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ลูกหลาน คนรุ่นหลัง ตามที่ปรากฏในเรื่องเรื่องนี้

ผู้หญิงคนนี้นะ! มีเจี๋ยเรียกแม่ฟัวต่อหน้าว่าแม่ ลับหลังถือว่าแม่ฟัวเป็นผู้หญิงอิสระ ดูแลตัวเองได้ มีเจี๋ยและซ่งเจียงเทาอยู่ที่ถนนฮั่นเจ็งทำการค้า ลูกมีเจี๋ยตอนเล็กๆมีคุณย่าดูแลจนโต ผู้หญิงคนนี้ไม่เพียงแต่จะไม่เคยพูดถึงมีเจี๋ยในทางไม่ดี แต่ยังยกความคิดทุกอย่างที่นางทำให้มีเจี๋ย ชื่ออะไรให้ลูกชายมีเจี๋ยก็จะพูดว่านี่แม่ชื่อให้เอาลูกชายไปเล่นที่สวนสาธารณะก็บอกว่าแม่ให้พาไป วันเกิดลูกชายอายุ 8 ปี ใครคนนั้นพามีเจี๋ยไปกวางตุ้งไปชื่อของเข้าร้าน แล้วเลขที่ขวดต่อที่กวางโจวเหมือนเป็นคู่รักกัน มีเจี๋ยลืมวันเกิดลูกชายไปเลย ตอนเย็นได้รับโทรศัพท์จากลูก ลูกตื่นตื่นมาก ทำเสียงจู้ๆในโทรศัพท์ บอกมีเจี๋ยว่า “แม่! วันนี้ผมเจ็งกว่าเพื่อนทุกคนในชั้นเลข ขอขอบคุณมากนะแม่ แม่ต้องลำบากแยะเลย”

ผู้หญิงคนนั้นแอบซื้อรองเท้าไนกี้ของจริงให้ลูกชายมีเจ๊ย เอรองเท้าใส่กล่อง
ห่อกระดาษลายสวยๆ สีสดใส ถึงวันเกิดเอาออกมาให้ บอกว่าแม่แถมซื้อเอาไว้ให้
วันนี้แม่ไปซื้อของที่กวางตุ้ง กลับมาไม่ทัน แม่อยากให้แกได้ใส่รองเท้าไนกี้ไป
โรงเรียน เขาเป็นเด็กคนเดียวในชั้นที่มีรองเท้าของแท้แบบนี้ เด็กคนอื่นใส่แต่ของ
ปลอมซื้อที่ถนนชั้นเจ๊ย

(เนื้อที่ 2556 : 109-110)

จากเนื้อเรื่องที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยที่โดดเด่นของคุณย่าไม่ว่าจะเป็น
ความอ่อนโยน ความมีน้ำใจ และความเสียสละ ตามแบบฉบับของผู้หญิงจีนโบราณ ลักษณะนิสัยที่
ถูกหล่อหลอมขึ้นมาจากขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ถูกสอนมายังรุ่นต่อรุ่นนี้ ทำให้คุณย่าสามารถ
นำมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาและรับมือกับอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่สามี
ของคุณย่าฆ่าตัวตายเพราะไม่สามารถทนรับผลกระทบจากช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม แต่คุณย่ากลับ
สามารถใช้ชีวิตต่อไปกับลูกเพียงลำพัง โดยขาดเสาหลักของครอบครัวได้ ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง
ดังนี้

หลายปีมาแล้ว บ้านของครอบครัวซ่งถูกยึดและถูกแบ่งเป็นของคนอื่นในช่วง
ปฏิวัติวัฒนธรรม พ่อของซ่งเจียงเทากระโดดตึกตาย นางปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไป
ตามกรรม ไม่ร้องไห้ตีโพยตีพายเป็นบ้าเป็นหลัง ไม่ทำท่าโศกเศร้า ไม่ขาดสติ นาง
เป็นแม่ม้ายี่ดูแลลูกชายกำพร้าเพียงคนเดียวด้วยกายใจที่สงบเข้มแข็ง เหมือนกับ
ว่ายังมีผู้ชายอยู่ในครอบครัว ไม่กลัวอะไร เลี้ยงลูกชายอย่างมีเกียรติ ลูกเติบโตมา
เป็นคนใจกว้าง ภูมิฐาน สง่าผ่าเผย ลูกชายนางยกห้องที่แทบจะไม่เหลือแล้วให้
เพื่อนที่แต่งงาน ของที่ให้ไปก็ไม่มีทางได้กลับคืน นางก็ไม่บ่น โทษ โน่น โทษนี้ สิบ
กว่าปีมานี้มีเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ที่ผู้หญิงคนนี้ต้องเผชิญ ก็เผชิญด้วยความสงบ ไม่เคย
เห็นนางบ่นว่าฟ้าดิน มีแต่จัดการแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นตามสมควร ไม่เคยคิดว่าฟ้าได้
ลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม

(เนื้อที่ 2556 : 108)

หรือเหตุการณ์ที่ต้องเสียลูกชายไปเพราะโรคมะเร็ง คุณย่าไม่เพียงแต่จะไม่จมอยู่กับความทุกข์ และโทษโชคชะตาที่ทำให้เธอต้องมาเจอกับเหตุการณ์ร้ายๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีก แต่ยังสามารถจุดดิ่งให้ลูกสะใภ้ที่ใช้ชีวิตจมอยู่กับความทุกข์ และความรู้สึกลับกลับมาเข้าใจ และใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่ามากกว่าเดิม ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

มีเจี๋ยมีใครคนนั้นเป็นชู้รักอยู่ตั้ง 7 ปีเต็ม ไม่ว่าใครคนนั้นจะหลอกล่อมีเจี๋ยอย่างไร ใช้ทั้งไม้แข็ง และไม้ نرم วันเกิดของมีเจี๋ย เขาเอาดอกกุหลาบแดงวางไว้เต็มเตียงเหมือนกับเพลงขอดนิยมนิยามที่ว่าดอกกุหลาบ 999 ดอก แต่ใน 7 ปีนั้นผู้หญิงคนนี้ทำให้มีเจี๋ยพูด 2 พยางค์ว่า “ขอหย่า” ไม่ได้เลย ภายหลังช่งเจียงเทาป่วยและตายไป หลัง 7 วันแรกที่ช่งเจียงเทาตาย แต่กว่าจะครบ 49 วันยังอีกนาน ผู้หญิงคนนี้เป็นประจวบกับมีเจี๋ยอย่างเรียบง่าย

“มีเอี้ย แกยังสาว ถ้าเจอคนดีที่เหมาะสมขอแต่งงาน ก็ไม่ต้องกลัวอะไร อยากจะทำอะไรก็ทำไปเลย แต่ฉันขอแค่ 2 อย่าง หนึ่ง อย่าให้ลูกชายเปลี่ยนแซ่สอง อย่าเอาลูกชายไป แต่งงานใหม่ๆ มีลูกชายอยู่ด้วยก็ไม่ค่อยสะดวก ถ้าแกแต่งงานฉันจะคิดเหมือนว่าลูกสาวฉันแต่งงาน จะจัดงานให้ให้ดี แต่งงานแล้วจะกลับมาเยี่ยมบ้านเมื่อไรก็ได้ ลูกชายแกยังเล็ก ให้เขาค่อยๆ ปรับตัวกับสภาพชีวิตดิใหม่” นี่คือนั่งที่นางพูดใน 7 วันหลังจากที่ลูกชายของนางตาย กระดูคนตายยังไม่เย็นเลย เพราะนางรู้ว่า มีเจี๋ยมีชู้ นางยังใจกว้างอยากช่วยให้มีเจี๋ยสมหวังอย่างมีเกียรติเหมาะสม

วันนั้นเมื่อ 7 ปีที่แล้ว เมื่อแม่ฟัวพูดจบ ฉันก็คุกเข่าก้มลงกราบนาง ตัวฉันเองยังคงใจนึกไม่ถึงว่าจะคุกเข่าก้มกราบใครได้ ฉันยังไม่รู้ว่าคุกเข่าลงไปยังไง รู้แต่ว่าคุกเข่าก้มกราบไปแล้ว ฉันจะไปมีหน้าพูดอะไรอีก จะมีคำพูดอะไรชัดเจนไปกว่าคุกเข่าก้มลงกราบ

มีเจี๋ยหันไปถอนใจต่อหน้าเฟิงซุน เธอไม่รู้หรือว่า คนโบราณสมัยสังคมเก่าเขาใจดี มีคุณธรรม เขารู้ว่าควรทำอย่างไรกับคนอื่น ใครจะใจแข็งแก่ไหน ต่อหน้านางก็จะละลายเป็นน้ำ

จากเนื้อเรื่องที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งทางจิตใจ และความใจกว้างของคุณย่า ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสามารถเข้าใจปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และไม่ยึดติดกับขนบธรรมเนียม ประเพณีเดิม แล้วยังไม่หวั่นไหวต่อปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการกระทำที่เปี่ยมไปด้วยความจริงใจ และหวังดี โดยไม่มองว่ามีเจ็ยเป็นคนนอก แต่กลับปฏิบัติกับมีเจ็ยเหมือนเป็นลูกสาวแท้ๆ ยอมเสียสละ และทำทุกสิ่งเพื่อให้มีเจ็ยมีชีวิตที่ดี และมีความสุข จากการกระทำของคุณย่าทั้งหมดนี้เองที่ทำให้มีเจ็ยที่ได้รับอิทธิพลความคิดใหม่จากการปกครองของเหมา เจ๋อ ตง ต้องยอมรับ และยอมแพ้ให้กับการกระทำของคุณย่า

ลักษณะที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งที่ทำให้ตัวละครคุณย่าตัวนี้มีลักษณะที่แตกต่างออกไปจากผู้หญิงรุ่นเก่าตามจารีตเดิม คือ โอกาสในการศึกษา และ โอกาสในการทำงานนอกบ้าน เนื่องจากตัวละครตัวนี้ เติบโตและอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่ปิดกั้น ได้รับการศึกษาจนสามารถเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเข้าทำงานในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

อีกคนหนึ่งคือแม่ของซ่งเจียงเทา ผู้หญิงคนนี้นะ! มีเจ็ยพูดว่าต้องใช้เพลงเด็กที่ร้องกันในสมัยก่อนมาอธิบายนาง เป็นผู้หญิงที่ไม่ใช่คน นางเป็นเทพธิดาจุติมาเกิดนางเป็นเด็กสาว เป็นนักศึกษา พอเติบโตขึ้นมาพวกเพื่อนบ้านที่ถนนวนสุขถ่าเห็นนางแต่งงานเข้ามาในตระกูลซ่ง เหมือนกับเทพธิดาองค์ที่ 7 ที่ลงมาจกสวรรค์ มาเป็นภรรยาของต่งหย่ง เหมือนกับสวีเซียนมีภรรยาเป็นนางพญาจาง นางจบชั้นมัธยมเมืองฮั่นโข่ว ก็มาทำงานที่โรงพยาบาลผิงอัน รับผิดชอบเรื่องทะเบียนผู้ป่วย

(เนื้อที่ 2556 : 108)

จากเนื้อเรื่องที่ยกตัวอย่างมาทำให้เห็นถึงสิ่งที่แตกต่างออกไปของคุณย่าที่ไม่เหมือนผู้หญิงจีนในอดีตทั่วไป ที่ส่วนใหญ่จะถูกจำกัดพื้นที่ให้อยู่แต่ในบ้าน มีหน้าที่รับใช้สามีและดูแลบ้าน ไม่ได้รับการศึกษา แต่คุณย่านั้นแตกต่างออกไป คุณย่าได้รับการศึกษา ถึงแม้จะเรียนถึงแค่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่การศึกษาของคุณย่านี้ ได้เป็นส่วนช่วยให้คุณย่าเปิดโลกทัศน์ได้กว้างมากขึ้น เห็นสิ่งต่างๆ ภายนอกได้ชัดเจนมากกว่าผู้หญิงจีนในอดีตทั่วไป ซึ่งการศึกษานี้เองที่เป็นปัจจัยหลักที่

ช่วยให้คุณมีความยืดหยุ่นในขนบธรรมเนียม ประเพณี ไม่ถูกขนบธรรมเนียม ประเพณีเก่าครอบงำทั้งหมด อีกทั้งยังช่วยให้คุณยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมจีนที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่หลายครั้งและรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงแต่ละครั้งได้นำมาสู่ความผันผวนในชีวิตมากมายทั้งในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม หรือในช่วงเปิดประเทศ การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงจีนรุ่นเก่าอย่างคุณย่าแตกต่างออกไป สามารถปรับตัว และแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยนำคำสอนและวัฒนธรรมเก่ามาปรับใช้ในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า และเข้มแข็ง อีกทั้งยังสามารถส่งต่อคำสอนเหล่านั้น ไปยังสตรีรุ่นต่อไปอีกด้วย

มีเจี๋ย : ตัวแทนผู้หญิงรุ่นกลางที่ได้รับอิทธิพลจากช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม

มีเจี๋ยเป็นตัวแทนของคนรุ่นกลาง มีลักษณะนิสัยของวัฒนธรรมเก่า และวัฒนธรรมใหม่ผสมผสานกัน บุคลิกภายนอกเป็นคนเข้มแข็ง หัวหาญ พุดจา โผงผางคล้ายผู้ชาย ในเนื้อเรื่องมีเจี๋ยต้องพบกับความสับสนครั้งใหญ่ในชีวิต โดยมีสาเหตุมาจากความบกพร่องในหน้าที่ของช่างเจียงเทาสามีของมีเจี๋ย ที่เป็นคนชอบเข้าสังคม ช่วยเหลือคนอื่นจนมีผู้หญิงหลายคนเข้ามาติดพัน อีกทั้งยังมีเวลาให้กับมีเจี๋ย จนเป็นเหตุให้ทั้งคู่ทะเลาะเบาะแว้งกันหลายครั้ง จากสิ่งเหล่านี้เองที่เป็นจุดเริ่มต้นนำไปสู่ความสับสนครั้งใหญ่ในชีวิตของมีเจี๋ยในเวลาต่อมา จนไม่สามารถใช้ความอดทนและความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมเอาชนะปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ดังเช่นตัวละครคุณย่า

นอกจากนี้สภาพสังคมที่มีเจี๋ยอาศัยอยู่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมค่อนข้างมาก เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากการปฏิวัติวัฒนธรรมภายใต้การนำของ เหมา เจ๋อตง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมจีนมากมาย ไม่ว่าจะเป็นระบบครอบครัว เครือญาติที่เคยเข้มแข็งของจีนบางส่วนได้ถูกทำลายลง ความผูกพันระหว่างสมาชิกในครอบครัวจึงค่อยๆ ลดน้อยลงตามไปด้วย หรือในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมได้มีการกวาดล้างขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม รวมไปถึงศาสนา ลัทธิ ความเชื่อต่างๆ ที่สืบทอดต่อกันมาหลายปี เนื่องจากเหมา เจ๋อตง มองว่าเป็นสิ่งที่แบ่งแยกชนชั้นของประชาชน ที่ถูกสืบทอดต่อกันมาในสังคมระบอบศักดินา จากการกวาดล้างดังกล่าวส่งผลให้ผู้หญิงที่เคยตกเป็นรองผู้ชายมาตลอด จากแนวคิดปิตาธิปไตย หรือชายเป็นใหญ่ได้รับการปลดปล่อยออกจากกรอบธรรมเนียมประเพณีเดิม มีสิทธิ เสรีภาพเทียบเท่ากับผู้ชายมากขึ้นในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น

เป็นด้านการศึกษา การเมือง สังคม รวมไปถึงการแต่งงาน การกระทำของเหมา เจ๋อ ตง เช่นนี้ดูภายนอกอาจเป็นเรื่องดีที่ช่วยปลดปล่อยผู้หญิง และสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงให้เกิดขึ้นในสังคมจีน แต่หากในความเป็นจริงแล้วผู้หญิงถูกใช้ประโยชน์เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นฐานเสียงเพื่อเพิ่มความมั่นคงให้แก่พรรคคอมมิวนิสต์ของเหมา เจ๋อ ตง ในขณะนั้นนั่นเอง แต่ถึงกระนั้นการปลดปล่อยผู้หญิงในครั้งนี้ก็เป็นการวางรากฐานให้ผู้นำในยุคหลังตระหนักถึงความสำคัญเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงในสังคมจีนมากขึ้น

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของสังคมจีนในช่วงของเหมา เจ๋อ ตง ที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ชีวิตของผู้หญิงที่เคยมีบทบาทอยู่เพียงแคในบ้านนั้น ได้เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง มีเจี๋ยเองก็เช่นกัน เธอถูกเกณฑ์เข้าไปเป็นทหารอยู่ในกองทัพนานถึง 8 ปี จึงได้รับอิทธิพลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะนิสัย การปฏิบัติตนแบบทหาร หรือคำสอนของเหมา เจ๋อ ตง ส่งผลให้ลักษณะนิสัย พฤติกรรม และแนวคิดต่างๆ ของมีเจี๋ยที่แสดงออกมาแตกต่างจากผู้หญิงรุ่นเก่าอย่างคุณย่าโดยสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิต หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้างตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

หลังจากเป็นทหารแล้ว มีเจี๋ยมาอยู่ที่ถนนอันเจี๋ย (ในอุ่ออัน) ทำงานบริษัทขายผ้า ทำอยู่ 10 ปี นางขายผ้าผืน ขายส่งขายปลีก ทำมาแล้วทั้งนั้น ถนนอันเจี๋ยเป็นสถานที่แรกเริ่มที่มีร้านค้าเล็กๆ (หลังจากการเปิดประเทศ) คนที่สิ้นหวัง ไม่ว่าจะเป็นพวกที่มาทำงานแทนการต้องโทษจำคุก พวกนักโทษที่ปล่อยตัว หรือพวกที่สังคมไม่ค่อยยอมรับก็มาทำงานกันอยู่ที่นี่ พวกเขา รู้สึกว่าเป็นที่ที่สังคมเปิดกว้าง อาจมีโอกาสทำอะไรบ้างจึงทำงานกันเต็มที่ ฉะนั้นจะมีคนแปลกๆ ต่างๆ นานา ร้อยพ่อพันแม่ปนกันหมดมาทำการค้าเล็กๆ น้อยๆ ถ้ามีปัญหากันความคิดเป็นของคนซื้อ ไม่ใช่ความคิดของคนขาย

เมื่อไปค้าขายที่นั่น มีเจี๋ยเริ่มปรับปรุงตัวเองตามเบ้าหลอมใหม่ เหมือนกับอาซิงเส่าในวัยปฏิวัติ อาซิงเส่าเป็นเจ้าของร้านน้ำชา มีเจี๋ยคนนี้เป็นคนที่มองเห็นได้ 6 ด้าน หูได้ยิน 8 ด้าน นางเป็นคนกล้า แต่รอบคอบมีอะไรเกิดขึ้นก็ไม่ตระหนกตกใจ เจอคนที่พูดภาษาคน เจอผีก็พูดภาษาผี ฉลาดเฉียบแหลม มีไหวพริบ มองหน้าก็รู้ว่า

เป็นคนที่ประสบความสำเร็จชีวิต แต่ก็ดูเหมือนไม่ใส่ใจสิ่งที่เกิดขึ้นในโลก ผู้หญิงแบบนี้ทำธุรกิจเล็กๆก็เหมือนมีกิจการใหญ่ ไม่ต้องไปอ้อใคร

คนเดินผ่านไปมา มีบางคนสนใจและอดกังวลไม่ได้ว่าร้านเล็กๆแบบนี้จะอยู่อย่างไร ที่ฮันโจวมีคนจอแจ แต่มีเจ๊ก็ทำกิจการไปวันๆ ทุกนาทีมีเวลาใช้ความคิดวางแผนว่าจะทำอะไรที่คนอื่นคิดไม่ออก

(เจ๊อี่ 2556 : 14)

ตั้งแต่ตอนนั้น มีเจ๊กลับไปเที่ยวที่เหลียนเป่าหลี่ เริ่มเตรียมทำธุรกิจ นี่ก็จุดเริ่มต้นของร้านซัดรองเท้า ร้านซัดรองเท้าเป็นกิจการที่มีเจ๊เลือกสรร โดยใคร่ครวญเป็นอย่างดี ประการแรก ต้องเป็นกิจการที่ไม่มีควัน ไม่มีน้ำมันจากการหุงหาอาหาร รบกวนคนแก่ ประการที่สอง ต้องไม่มีเสียงรบกวนคนแก่ ประการที่สาม ต้องเป็นกิจการที่ลงทุนไม่มาก ต้องไม่มีแผงหรือชั้นวางของวางรกเต็มไปหมด ไม่ต้องออกไปซื้อของมาเข้าสต็อก มีเจ๊ไม่ยอกลงรถ นั่งเครื่องบินไปหาของมาเข้าสต็อก นางไม่ยอกกลับไปใช้ชีวิตเหมือนแต่ก่อนอีกแล้ว

มีเจ๊ไม่แคร์ว่าจะได้เงินมากน้อยแค่ไหนจากการทำกิจการร้านซัดรองเท้า ถึงมีเจ๊ไม่มีเงินมาก แต่ก็เหมือนกับเป็นอูฐพอม ถึงอย่างไรก็ยิ่งใหญ่กว่าม้า เมื่อมีร้านซัดรองเท้าทำให้ลูกของมีเจ๊ได้อยู่กับคนในครอบครัวอีก 2 คน รวมกันตั้งแต่รุ่นย่า-หลานเป็นคน 3 รุ่น ทำให้ครอบครัวแข็งแรง มีความสุข มีอาหารร้อนๆกิน มีซุปร้อนๆ มีน้ำร้อนๆ มีชีวิตอยู่ที่นั่น มีเจ๊มีชีวิตชีวาขึ้นมาใหม่

(เจ๊อี่ 2556 : 14)

จากเนื้อเรื่องทีกล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของมีเจ๊ที่กล้าได้กล้าเสีย แต่ในขณะที่เดียวกันก็ทำทุกอย่างด้วยความรอบคอบ ผ่านการไตร่ตรองถึงผลลัพธ์มาเป็นอย่างดี ไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ สามารถลุกขึ้นมาใหม่ได้เสมอ ลักษณะการใช้ชีวิตก็ค่อนข้างโลดโผน ไม่หยุดนิ่ง ลักษณะดังกล่าวล้วนเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลที่ได้รับมาจากเข้าไปเป็นทหารในกองทัพ ซึ่งโดยพื้นฐานของทหารส่วนใหญ่แล้วมักจะต้องเผชิญหน้ากับเหตุการณ์เสี่ยงตายมากมาย จึงเป็นสิ่งที่

หล่อหลอมให้ทหารมีความกล้าหาญ อดทนและระวังตัวมากเป็นพิเศษ ซึ่งตรงกับลักษณะนิสัยของ มีเจียที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และหากนำไปเปรียบเทียบกับคนรุ่นเก่าอย่างคุณย่าที่มีวิถีชีวิตค่อนข้าง เรียบง่าย จะเห็นได้ว่ามีเจียนั้นมีวิถีชีวิต และกระบวนการคิดที่ค่อนข้างซับซ้อนกว่า อีกทั้งในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างก็จะเป็นไปในรูปแบบที่ตรงไปตรงมา และชัดเจนตามที่ปรากฏใน เนื้อเรื่องดังนี้

“เธอจะมาทำให้ฉันตกใจเล่นหรือ ส้อเล่นหรือเปล่า”

มีเจียไม่เข้าใจว่าทำไมเฟิงซุนดูกระตือรือร้นมาก นางตอบชื่อๆ ตรงๆ ว่า

“ฉันไม่ได้ส้อเล่น”

มีเจียพูดเข้าประเด็นอย่างไม่เกรงใจ “งอนประชดสามีมา ยังจะบอกว่าไม่ได้ ส้อเล่น”

เฟิงซุนตกใจ “คุณรู้ได้อย่างไรว่าฉันงอนประชดสามี”

มีเจียเลิกคิ้วอย่างไม่ยี่หระเป็นคำตอบ

(เนื้อที่ 2556 : 24)

จากเนื้อเรื่องที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความตรงไปตรงมาในการแสดงออกผ่าน คำพูดของมีเจีย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการมองสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทะลุปรุ โปรง เนื่องจากมีเจียได้พบเจอผู้คน และสถานการณ์ต่างๆ มากมาย ทำให้มีเจียสามารถมองเห็นอะไร ได้อย่างชัดเจน และรู้เท่าทันในทุกๆ สถานการณ์ อีกทั้งมีเจียยังมีวิธีปฏิบัติ และวิธีพูดต่อผู้อื่นอย่าง เหมาะสม สามารถโน้มน้าวใจผู้อื่นได้ ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่มีเจียกล่าวกับลูกจ้างของเธอในร้าน ชั้ครองเท้า ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

ทุกๆวันก่อนเปิดร้าน มีเจ็ยต้องผูกประโยชน์นี้ ทำทำขิงขังจริงจัง หลังจากนั้นก็ ยืมหวานจนเห็นลักยืมทั้ง 2 ข้าง “ขอความกรุณาช่วยกันหน่อยนะ!”

นางใช้ทั้ง ไม้แข็งและ ไม้ نرم มีเจ็ยรู้หลักนี้ลึกลึกลึ คณงานขัดรองเท้าแต่ละคน ถูกนางตะล่อมจนทำงานให้นางอย่างถวายหัว ทำตามความประสงค์ของนางทุกอย่าง

(เนื้อที่ 2556 : 20)

หรือจะเป็นเหตุการณ์ที่มีเจ็ยผูกขังลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการในร้านขัดรองเท้าของมีเจ็ยตามที่ปรากฏในเรื่องเรื่องนี้

ไอ้สารเลว! นั่นเป็นความต้องการของประชาชน ความต้องการของประชาชน มักจะทุเรศและไม่มีเหตุผล มีเจ็ยรู้ว่าจะต้องยอมตามกระแส มีเจ็ยไม่ขึ้นราคา ยังคงยืนหยัดอยู่ที่ 2 หวาน นางโง่หรือเปล่า นางโง่หรือเปลว ในโลกนี้มีแต่ผู้ซื้อของผิด ไม่มีคนขายของผิด ไม่ขึ้นราคาเปิดเผย แต่ที่จริงแล้วเป็นการขึ้นราคาแฝงไขใหม่ ขัดรองเท้าหนังไม่ขึ้นราคา แต่ถ้าขัดรองเท้าอื่นขึ้นราคาก็น่าจะได้ ไขใหม่ละเดี๋ยวนี้พวกรองเท้าบู๊ต รองเท้าแตะไม่เรียกว่าขัด เรียกว่า “ทำให้ดูดีขึ้น” พวก รองเท้าใส่เล่น รองเท้าผ้าใบ ก็ไม่เรียกขัด เรียกว่า “ดูแลรักษา” รองเท้าแตะที่ใช้เส้นหนังเรียวเล็ก 2-3 เส้น เย็บสอดประสานเข้าด้วยกัน มีเจ็ยจะดูแล้วตอบโต้ะทำงาน ทำทำตื้นตื้น “ไอ้โฮ! รองเท้าสวยจัง ทั้งถนนมีแต่คุณคนเดียวที่ใส่ ไม่เหมือนกับใครเลย”

แต่ผูกประโยชน์เดี๋ยวนี้รับรองได้งานแน่ หลังจาก “ทำให้ดูดีขึ้น” แล้ว คุณบอก ว่า 5 หวาน เขาก็จะให้ คุณพูดว่า 8 หวาน เขาก็จะให้ ถ้าไม่จ่าย ลูกค้าเองจะต้องหน้าแดง รู้สึกขายหน้า แนวความคิดเรื่องแพชั่น ร้านใช้ชูใช้หลอกลูกค้าได้ เพราะคนส่วนใหญ่ชอบไปเดินในย่านตลาด ร้านค้าที่มีคนเยอะๆ ไปเดินดูของ มักกลัวคนอื่นว่าตัวเองล้ำสมัย แต่ไม่กลัวที่จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้นอีก 3 หวาน 5 หวาน

(เนื้อที่ 2556 : 19)

จากตัวอย่างที่ยกมาทั้งสองตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความมีไหวพริบ การรู้จักปฏิบัติตน และการเลือกสรรคำพูดที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ และสามารถปรับตัวตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีเจ็ยผ่านการทำธุรกิจมานาน เจอผู้คนหลากหลาย ทำให้เข้าใจความคิดของคนส่วนใหญ่เป็นอย่างดี รู้ว่าต้องทำอะไร ต้องพูดอย่างไรถึงจะดีสุดลูกค้าได้ ซึ่งลักษณะของมีเจ็ยนี้ทำให้มีเจ็ยมีความสามารถในการบริหารร้านรวงเท่าธรรมดาให้ประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้พฤติกรรม คติความเชื่อต่างๆที่ปรากฏในการดำเนินชีวิตของมีเจ็ย ล้วนได้รับอิทธิพลจากเหมา เจ๋อ ตง ทั้งสิ้น เนื่องจากการปฏิวัติวัฒนธรรมของเหมา เจ๋อ ตง นั้น ได้ลดบทบาทความสำคัญของวัฒนธรรมเก่า ศาสนา และลัทธิความเชื่อต่างๆไปมาก โดยมีคตินำสอนของเหมา เจ๋อ ตง ขึ้นมาแทนที่ตามที่ปรากฏในเรื่องเรื่องนี้

เฟิงซุนเพิ่งมาทำงานได้สัก 3 เดือน แต่ว่านางก็น่าจะเข้าใจ ต้องเข้าใจแน่ๆ ถ้าเฟิงซุนเป็นคนไม่รู้ประสา มีเจ็ยจะทนได้มากที่สุดแค่ 3 วัน 3 วันถือว่านานพอแล้ว เพราะเฟิงซุนเป็นเพื่อนบ้าน ก็ต้องให้เกียรติกันหน่อย มีเจ็ยถือคติว่า “กระต่ายไม่กินหญ้าใกล้บ้าน (นักเลงไม่ทำร้ายคนใกล้กัน)”

คติดังกล่าวในกองทัพจะใช้คำว่า “กองทัพและประชาชนร่วมสร้างด้วยกัน” เป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญยิ่งระหว่างมนุษย์ แม้จะขาดทุนไปบ้างก็ต้องมีกำไรจากรอยยิ้มของเพื่อนบ้าน

(ฉือลี่ 2556 : 23)

จากเนื้อเรื่องที่ยกตัวอย่างมาแสดงให้เห็นว่าศาสนาความเชื่อต่างๆได้ถูกลดบทบาทความสำคัญลง โดยมีคำสอนของเหมา เจ๋อ ตง เข้ามาแทนที่ หากดูจากคำขวัญของเหมาเจ๋อตงที่มีเจ็ยกล่าวจะเห็นได้ว่ามีเจ็ยให้ความสำคัญกับเพื่อนบ้าน และคนรอบข้างค่อนข้างมาก เนื่องจากคนทุกคนย่อมต้องพึ่งพาอาศัยกัน ยิงอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกันด้วยแล้ว ยังต้องให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ถึงแม้เราอาจจะเสียผลประโยชน์เป็นเงิน หรือสิ่งของไปบ้าง แต่สิ่งสำคัญที่ได้รับกลับมาคือ

ความสัมพันธ์ และมิตรภาพที่ดีจากคนรอบข้าง นอกจากนี้ยังมีอีกหนึ่งเหตุการณ์ที่มีเจ็ยได้นำคำ
ขวัญที่ได้เรียนรู้จากกองทัพมาใช้อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

“เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ความจริง”

นี่เป็นคำขวัญหนึ่งของมีเจ็ย คำขวัญและคำคำส่วแต่เรียนรู้จากกองทัพ

“เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ความจริง” เป็นคำพูดที่ไม่ผิดเลย เช่นการขัครองเท้า ที่
จริงแล้วพูดให้เห็นได้ง่ายกว่าความรัก

(ถือลี 2556 : 18)

เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ความจริงไม่ใช่หรือ คติพจน์ของมีเจ็ยไม่ผิดหรอก ถ้า
เป็นเมื่อก่อนเรื่องเฟิงซุน โจวหยวนเป็นเรื่องธรรมดาๆที่มีเจ็ยไม่สนใจ แต่ก่อนนี้ ถ้า
เป็นงานแต่งงาน งานศพ มีเจ็ยและสามีเอาเงินใส่ซองให้ก็พอแล้ว ตอนนั้นมีเจ็ยนับ
เงินเสียเมื่อมือไปหมด งานยุ่งไปหมด คนบางคนมีเจ็ยยอมเสียเวลาไปคบด้วยส่ว
เป็นคนที่มีประโยชน์ ทั้งในสำนักงานการค้าและอุตสาหกรรม คนที่สำนักงานภาษี
พวกผู้บริหารในเมืองทั้งดีและไม่ดี เวลาที่มีเจ็ยไม่เป็นอย่างนั้นแล้ว มองดูสามี
ภรรยาอื่นๆและหวังว่าพวกเขาจะมีความสุข รู้สึกว่าหญิงชายในโลกนี้มีมากมาย
ทำไมคน 2 คนมาเป็นสามีภรรยา กัน มันไม่ถ่วงนักรอก อย่าคิดว่าชีวิตในโลกนี้
เป็นเรื่องน่าเบื่อ ที่จริงคนจะอยู่ด้วยกันหรือแยกกันอาจจะเป็นเวลาสั้นๆ แยกกัน
แล้วอาจจะแยกไปเลย ฉะนั้นมีเจ็ยจึงหวังว่าเฟิงซุน โจวหยวนจะกลับมาติดกันอีก
เฟิงซุนคิดจะเอาร้านขัครองเท้าของมีเจ็ยเป็นที่ตั้งดูโจวหยวนกลับมา

(ถือลี 2556 : 33)

จากเนื้อเรื่องทีกล่าวมาข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า มีเจ็ยได้เรียนรู้ และผ่านประสบการณ์มา
มากมาย ในช่วงที่มีเจ็ยประสบความสำเร็จที่สุดในชีวิต มีฐานะที่ดี ชีวิตที่สุขสบาย แต่ในขณะนั้นมี

เจี๋ยละเลยที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนต่อคนรอบข้าง แต่เมื่อมีเจี๋ยต้องพบเจอกับสถานการณ์ที่ ตกต่ำอย่างคาดไม่ถึงในชีวิตของเธอ ทำให้เธอหยุดพัก และมีเวลาที่จะหันกลับมามองรอบตัว และ ให้ความสำคัญต่อคนรอบข้างมากขึ้น โดยประสบการณ์ความยากลำบากที่มีเจี๋ยต้องพบเจอนั้น ล้วน แต่ถาโถมเข้ามาในเวลาใกล้เคียงกัน ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

ช่วงเจี๋ยงเทาไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลพบว่า เป็นมะเร็งปอด พอรู้ความจริง เลขนอนลุกไม่ขึ้น มีเจี๋ยพาสามีไปโรงพยาบาลใหญ่ๆ ในปักกิ่ง เจี๋ยงไฮ่ จ่ายเงิน เหมือนเทน้ำ เพียงแค่ครึ่งปี ช่วงเจี๋ยงเทา ก็ตายไป

มีเจี๋ยประสบเหตุไม่คาดคิด ทุกๆ วันมองกระจกเห็นตัวเองชัดขึ้นว่าหน้าตามีริ้ว รอย รู้สึกเหมือนมีน้ำตาอยู่ตลอดเวลา แต่ร้องไห้ไม่ออก ช่วงขณะหนึ่งเรื่องของ คน อื่นๆ ในโลกดูจะห่างจากตัวไป รู้สึกมืดมัวไม่ชัดเจน เสี่ยงจากชาวบ้านร้านตลาด ภายนอกก็เบาบางลงไปมาก

(ฉือลี่ 2556 : 32)

เวลาผ่านไปปีกว่า แม่ผัวเห็นว่า มีเจี๋ยไม่คิดแต่งงานใหม่แน่ อยู่แต่ที่เกิงชินหลี่ ดูนั่งเกาหลี นั่งญี่ปุ่น เริ่มสูบบุหรี่ เป็นโรคกระเพาะอาหารอย่างรุนแรง ผอม เหลือแต่หนังหุ้มกระดูก ลมพัดก็จะปลิวแล้ว ผู้หญิงคนนี้ไม่เคยถามอะไรเลย ตอน นั้นถึงอายุ 80 ปีแล้ว ยังคงมองโลกภายนอกได้อย่างชัดเจน รู้ว่าจะช่วยมีเจี๋ยได้ อย่างไร ตัวเองเคยอยู่ห้องเล็กๆ ในเหลียนเป่าหลี่ ให้ช่างมาซ่อมใหม่สร้างเป็นห้อง ชั้นบน ไม่ได้คิดว่าตัวเองอายุมากแล้ว เดินเหินก็ชักจะไม่สะดวก แต่ย้ายไปอยู่ชั้น บน ที่อยู่เก่าก็ทำเป็นที่ทำกับข้าว ชักผ้า แต่ก่อนที่ทำกับข้าวอยู่หน้าบ้าน เป็นลาน บ้าน ไม่มีหลังคา มองเห็นท้องฟ้าเหมือนอยู่ในกันบ่อ นางก็ให้ทำเป็นร้านค้า ทำ เสร็จแล้วค่อยเรียกมีเจี๋ยมาดู ไม่บ่นว่าอะไรเลยที่คนอายุ 80 จะต้องจัดการลำบากลำ บน แถมพูดอย่างใจดีว่า

“มีเอี้ย บ้านของเราไม่กลัวความลำบาก อยากรีบ้านขายของก็ต้องมี ถ้าเกษอม ทำการค้าอะไรเล็กๆ น้อยๆ ก็ได้ทั้งนั้น ฉันจะอยู่ชั้นบน ส่วนแกค้าขายอยู่ชั้นล่าง ลูก

ชายกลับจาก โรงเรียนก็เจอทั้งย่าทั้งแม่ เรา 3 คนก็จะกินข้าวร้อนๆด้วยกัน มีเฮ้ย ฉันทัน
แก่แล้ว ฉันทันขอร้องบังคับแก อยากให้แกกับหลานอยู่ใกล้ๆ”

คนแก่ยืนอยู่ตรงหน้า มีเจ็ยอายุแค่ 38 สังเกตดูโดยรอบร้านที่คนแก่เริ่มบุกเบิก
ซ่อมแซมขึ้นมา อยากจะคบหน้าตัวเองจังเลย

(เนื้อที่ 2556 : 111-112)

จากเนื้อเรื่องทีกล่าวนมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่ามีเจ็ยต้องพบเจอกับปัญหาต่างๆมากมายใน
เวลาใกล้เคียงกัน แต่ถึงอย่างนั้นความฉลาด การมีไหวพริบ ความเข้มแข็ง และความอดทนที่เป็น
ลักษณะเด่นของมีเจ็ยที่ได้กล่าวก่อนหน้านี้ทั้งหมด ไม่สามารถช่วยให้มีเจ็ยผ่านปัญหาที่เกิดขึ้น
ทั้งหมดไปได้ เนื่องจากความฉลาด และการมีไหวพริบของมีเจ็ยนั้น จะใช้ได้ดีก็ต่อเมื่อเหตุการณ์
เหล่านั้นเกี่ยวข้องกับธุรกิจ หรือเหตุการณ์ทั่วไป แต่เหตุการณ์ปัญหาทั้งหมดของมีเจ็ยที่ยกเนื้อ
เรื่องมานี้ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในจิตใจ และถึงแม้มีเจ็ยจะเป็นคนที่มีความเข้มแข็งและความอดทน ก็
ไม่สามารถดึงมาใช้ได้ เนื่องจากเป็นสิ่งที่แสดงออกมาให้เห็นภายนอกเท่านั้น แต่ภายในจิตใจไม่ได้
ถูกฝึกให้มีความเข้มแข็ง และอดทนอย่างแท้จริงดังเช่นคุณย่า เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจึงต้องอาศัยความดี
และการกระทำที่เปี่ยมไปด้วยความหวังดีของคุณย่าที่มีต่อมีเจ็ย เป็นต้นแบบ และตัวช่วยเพื่อเป็น
จุดดึงมีเจ็ย จนสุดท้ายมีเจ็ยต้องยอมแพ้ให้กับความอดทน ความเข้มแข็งของคุณย่า และได้สติ
กลับมาใช้ชีวิตได้ปกติดังเดิม

หลังจากที่มีเจ็ยได้รับการถ่ายทอดความอดทน และความเข้มแข็งจากคุณย่าแล้ว เมื่อมาเจอ
ฝูงชนที่มีปัญหาครอบครัวเหมือนกัน มีเจ็ยได้ใช้การถ่ายทอดที่แตกต่างจากคุณย่า เนื่องจากสภาพ
สังคมที่เปลี่ยนไป การแสดงออกเพียงอย่างเดียวเช่นคุณย่าไม่สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมเก่าให้ฝูง
ชนที่เป็นคนรุ่นใหม่ได้เข้าใจทั้งหมด อีกทั้งฝูงชนยังไม่ได้เป็นผู้ประสบกับเหตุการณ์ต่างๆด้วย
ตนเอง จึงต้องอาศัยการถ่ายทอดในรูปแบบการกระทำ และคำพูดไปพร้อมๆกัน โดยมีเจ็ยได้เล่า
เรื่องประสบการณ์ที่ผ่านมามีเจ็ยให้ฝูงชนฟัง ซึ่งการเล่าเรื่องของมีเจ็ยในครั้งนี้ได้เป็นสิ่งที่จะช่วย
ให้ฝูงชนเข้าใจการกระทำ และสิ่งที่เกิดขึ้นในร้านชำรองเท้าของมีเจ็ยที่ก่อนหน้านี้ฝูงชนเคยสงสัย

มาตลอดได้ ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องในฉากหลังจากที่เฟิงซุนได้ฟังเรื่องเล่าของมีเจีย และได้พบกับ มีเจียดังนี้

บทเรียนนี้ทำให้เฟิงซุนตาสว่าง หลายๆเรื่องที่นางคิดหนักแต่คิดไม่ออกมา นาน ตอนนี้ออกมาแล้ว นางคิดเรื่องถนนสุขดำ และร้านชำรองเท้าของมีเจีย รู้สึก ไม่เหมือนกับที่เคยคิดเมื่อวันก่อน เฟิงซุนมองคู่มือมีเจียอีกครั้ง รู้สึกว่าตอนนี้กับ เมื่อก่อนก็ไม่เหมือนกัน

มีเจียถาม “มีอะไร ไม่เหมือนกัน”

ในช่วงขณะนั้นเฟิงซุนพูดไม่ออก ในใจมีอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ นานามากมาย นางตอบแต่เพียงว่า “มีเรื่องมากมาย และมีความกล้าหาญ”

(ฉือตี้ 2556 : 113)

จากเนื้อเรื่องที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นให้ถึงลักษณะวิธีการถ่ายทอดแนวความคิดทาง วัฒนธรรมเก่าของมีเจียไปยังเฟิงซุน ที่มีความแตกต่างจากคุณย่า โดยคุณย่าจะเน้นการถ่ายทอด ออกมาผ่านพฤติกรรม และการกระทำ แต่มีเจียนั้นนอกจากจะถ่ายทอดแนวความคิดผ่านพฤติกรรม และการกระทำแล้ว ยังเพิ่มการสื่อสารที่ตรงไปตรงมา ทำให้เฟิงซุนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่สามารถ เข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังจะเห็นได้จากในประโยคที่ยกตัวอย่างมาก เฟิงซุนกล่าวว่า “รู้สึกไม่เหมือนกับที่ เคยคิดเมื่อวันก่อน เฟิงซุนมองคู่มือมีเจียอีกครั้ง รู้สึกว่าตอนนี้กับเมื่อก่อนไม่เหมือนกัน” เป็นประโยคที่ แสดงให้เห็นว่าหลังจากที่เฟิงซุนได้ฟังเรื่องเล่าประสบการณ์ของคุณย่า และมีเจีย ทำให้ทัศนคติใน การมองสิ่งต่างๆรอบตัวของเฟิงซุนเปลี่ยนไป และสามารถเข้าใจความคิดของคนรุ่นก่อนได้ดี กว่าเดิมมากยิ่งขึ้น

เฟิงซุน : ตัวแทนของคนรุ่นใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากการดำเนินเปิดประเทศของเติ้ง เสี่ยว ผิง

เฟิงซุนเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ และยังเปรียบเสมือนตัวแทนของผู้อ่านที่ค่อยๆ เรียนรู้แนวคิด และวัฒนธรรมเก่าไปพร้อมๆ กัน ในเนื้อเรื่องเฟิงซุนต้องพบกับปัญหาในชีวิต โดยมีสาเหตุมาจากสามีของเฟิงซุนเอง ซึ่งเหมือนกับตัวละครคุนย่า และมีเจี๋ย แต่ปัญหาของเฟิงซุนคือ หลังจากที่แต่งงานอยู่กินด้วยกันกับสามีจนมีลูกชายหนึ่งคนแล้ว เฟิงซุนเพิ่งพบว่าสามีของตนเองเป็นพวกกรักร่วมเพศ ไม่ยอมทำงานหาเลี้ยงครอบครัว เอาแต่เที่ยวเตร่ ไม่ดูแลลูกชาย จากปัญหานี้เองทำให้เฟิงซุนตัดสินใจหนีออกจากบ้าน จนได้มาทำงานในร้านชำตรงเท้าของมีเจี๋ย และได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ มากมายที่ร้านชำตรงเท้าแห่งนี้

ตัวละครเฟิงซุนนี้มีลักษณะนิสัยอ่อนโยน หัวอ่อน และเรียบร้อยซึ่งเป็นลักษณะนิสัยที่ไม่ค่อยพบในคนรุ่นใหม่ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมตะวันตกหลังไหลเข้ามาผ่านการดำเนินนโยบายเปิดประเทศของเติ้ง เสี่ยว ผิงเพื่อเปิดรับเทคโนโลยีจากตะวันตกเข้ามาพัฒนาประเทศ ส่งผลให้ผู้คนมีอิสระในการใช้ชีวิตมากขึ้น ความคิด ทักษะคิดในการใช้ชีวิตก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย แต่เนื่องจากเฟิงซุนถูกรอบร้อม เลี้ยงดูจากพ่อแม่ซึ่งเป็นคนรุ่นเก่ามาอย่างดี ทำให้เฟิงซุนมีลักษณะนิสัยใกล้เคียงกับผู้หญิงรุ่นเก่าค่อนข้างมาก แต่ถึงอย่างนั้นเฟิงซุนก็ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในประเพณี วัฒนธรรมเก่า อีกทั้งสังคมรอบข้างที่เปลี่ยนไปค่อนข้างมากทำให้ไม่มีความผูกพันกับวัฒนธรรม ประเพณีเก่าดังเช่นคนรุ่นเก่าอย่างคุนย่า ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

นี่เป็นเรื่องที่เฟิงซุนไม่เข้าใจ เฟิงซุนเป็นเด็กเรียบร้อยว่าง่าย เป็นคุณสมบัติที่คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ไม่ค่อยมี แต่จะให้หันมาเข้าใจความเป็นมาของเมือง วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันของชุมชน เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เฟิงซุนมีแต่ประสบการณ์ในโรงเรียน หลุดอยู่กับหนังสือ 10 กว่าปี ภายหลังสวมสูทแบบตะวันตกวิ่งไปวิ่งมาในสำนักงาน ถ่ายซีร็อกซ์ รับโทรศัพท์ ส่งแฟกซ์ ส่งอีเมล จะรู้เรื่องวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ดังกล่าวไหม

(เนื้อที่ 2556 :87)

ถึงแม้เฟิงซุนจะมีลักษณะที่อ่อนโยน และเรียบร้อย แต่เมื่อได้ตัดสินใจอะไรแล้ว ก็จะทำสิ่ง
เหล่านั้นให้ได้ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

เฟิงซุนอ้าอึ้งๆ ลังเลอยู่ครู่หนึ่งแล้วตอบชื่อๆ

“ดีละ ฉันยอมรับ ฉันตั้งใจให้โจวหยวนเห็น แต่ว่ามีเจี๋ย ขอให้คุณวางใจเถอะ
ว่าคุณเปิดร้านทำธุรกิจ ธุรกิจเป็นเรื่องสำคัญ เพียงแต่ให้ฉันทดลอง ฉันสัญญาว่าจะ
อดทนทำงานหนักได้เหมือนคนอื่น ฉันจะทำเต็มกำลังให้ดีที่สุด!

คราวนี้มีเจี๋ยฟังเฟิงซุน ไม่เลิกคิ้ว มองเฟิงซุน แล้วพูดว่า

“อ้อ คนในซอยนี้เคยเห็นคุณตั้งแต่เล็กๆ แต่ก่อนฉันคิดว่าคุณเป็นเด็กเกียบๆ
เดาได้ยาก ไม่พูดไม่จา นึกไม่ถึงว่าคุณจะพูดอะไรเป็นเรื่องเป็นราวได้ ไม่แปลกที่มี
ผู้หญิงตั้งมากมายวิ่งไล่จับหยวนหยวน แต่หยวนหยวนกลับไล่จับคุณ”

เฟิงซุนได้แต่ก้มหน้า ไม่พูดว่าอะไร

(ฉือลี่ 2556 : 24-25)

“เฟิงซุน ฉันต้องเอาเรื่องที่ไม่น่าฟังขึ้นมาพูดก่อนนะ เรื่องแรกผู้หญิงจัดการแท้ง
มันต่ำต้อยและต้องทำงานหนัก เหนื่อยยิ่งกว่าที่คุณคิด คุณต้องเตรียมใจไว้ด้วย
ประการที่สอง เราเปิดร้านทำธุรกิจ ไม่ใช่ทำบุญ สายตาคุณต้องเฉียบไว มือต้อง
คล่อง แท้ต้องไว ต้องรีดน้ำออกจากร่องหินให้ได้ ไม่อนุญาตให้ออกไปยุ่งเรื่อง
ชาวบ้าน ปากมากนินทาคน โน้นคนโน้นบนท้องถนนละแวกนี้ ถ้าคุณยอมรับ 2 ข้อนี้
ได้ก็มาลอง 3 วัน ถ้ารับไม่ได้ก็เชิญคุณกลับไป

เฟิงซุนตอบทันที “ฉันรับได้ค่ะ”

(ฉือลี่ 2556 : 25)

จากเนื้อเรื่องแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ในสายตาของคนอื่นเฟิงซุนจะดูเหมือนเป็นคนว่านอนสอนง่าย และหัวอ่อน แต่ในความเป็นจริงแล้วเฟิงซุนเป็นคนที่เด็ดเดี่ยวพอสมควร อีกทั้งเมื่อได้ลงมือทำอะไรแล้ว ก็จะอดทนทำสิ่งต่างๆเหล่านั้นอย่างดีที่สุด ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

เวลาผ่านไป 3 วัน ผ่านไปอาทิตย์หนึ่ง มีเจี่ยเหียนว่าเฟิงซุนไม่เพียงแต่เป็นคนหัวอ่อนธรรมดาๆ แต่ว่านอนสอนง่ายเสียจริงๆ คนที่เดินผ่านไปผ่านมาล้วนแต่รู้จักนาง จ้องมองดูนางขั้ครองเท้า นางก็ไม่แคร์

ถึงแม้ว่านางจะมาทำงานเพราะ โมโหสามี การพูดว่าทำนั้นง่าย แต่ทำจริงนี่สิยาก แต่เฟิงซุนพูดจริงทำจริง นางไม่สนใจว่าจะเสียหน้าหรือไม่ บังคับตัวเองให้ทำงานที่ยาก เฟิงซุนเป็นคนว่าง่าย นางไม่เหมือนผู้หญิงคนอื่นที่ปากหวานเหมือนฉาบด้วยน้ำผึ้ง นัยน์ตาแวววาวเหมือนไฟฟ้า นัยน์ตาของเฟิงซุนไม่เหมือนไฟลูด แต่สงบนิ่งเหมือนแสงอาทิตย์ในยามฟ้าโปร่ง อบอุ่น แววตาสดใสสะท้อนจิตใจของนาง

(เจี่ยตี้ 2556 : 25-26)

จากเนื้อเรื่องแสดงให้เห็นถึงความอดทน และความเข้มแข็งของเฟิงซุนที่อดทนทำงานที่ยากลำบาก และคู่ค้าที่อยู่ในสายตาของผู้อื่น แต่ถึงอย่างนั้นเฟิงซุนก็ไม่สนใจ กลับทำงานอย่างดีที่สุด แม้จะเป็นงานที่เฟิงซุนไม่ถนัดเลยก็ตาม จากตัวอย่างที่กล่าวมาทั้งหมดได้แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งตามแบบฉบับของเฟิงซุน แต่ถึงแม้เฟิงซุนจะมีความเข้มแข็ง และเด็ดเดี่ยวแต่ก็ยังไม่มากพอที่จะเอาชนะปัญหาของตัวเองที่เกิดขึ้นได้ จึงต้องอาศัยต้นแบบอย่างคุณย่า และมีเจี่ย อีกทั้งยังต้องอาศัยคำแนะนำของมีเจี่ยเพื่อทำความเข้าใจ และกล้าที่จะกลับไปเผชิญหน้ากับสามีเพื่อจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

เฟิงซุนพยักหน้าและขอมตาม คิดแล้วคิดอีก หัวเราะอย่างเช่ๆ ถือโอกาสที่ตัวเองค้มมาก พุดในสิ่งที่ไม่กล้าเล่าให้ใครฟัง พุดออกมา เฟิงซุนพุดอย่างรวดเร็ว “เขาเป็นพวกรักร่วมเพศ!”

มีเจี้ยนั่งยึดตัวตรงขึ้นมาทันที เรื่องนี้มีเจี้ยนไม่เคยคิดมาก่อน พอเฟิงซุนพุดแบบนี้ มีเจี้ยนก็เชื่อว่า ไซ่แน้ โจวหยวนต้องเป็นอย่างนั้นจริงๆ มีเจี้ยนจ้องเฟิงซุนจนเฟิงซุนกลัว เฟิงซุนจึงพุดต่อไปอีกประโยคหนึ่ง “จริงๆนะ พอลูกเกิด เราไม่เคยอยู่ด้วยกันเลย” พุดถึงตรงนี้ เฟิงซุนรู้สึกอายจนหน้าแดง

มีเจี้ยนฟังแล้วรีบก้มหน้าทันที น้ำตาร่วงเหมะๆลงบน โຕ้ะ นางเคาะหน้าผากตนเองแรงๆหลายที

“ขอโทษ” มีเจี้ยนพุด “ขอโทษจริงๆเฟิงซุน! ฉันนึกไม่ถึงเลย! ฉันทำกะเธอไม่มีเลย!” มีเจี้ยนพุดต่อ “คุณพระช่วย! เธอยังสาวอยู่ เธอทนมาได้ยังไง ทำทำไมไม่พุดกับโจวหยวนให้รู้เรื่องก่อน”

เฟิงซุนเขิบเข้ามาใกล้กับมีเจี้ยน จับมือมีเจี้ยนเหมือนกับจะปลอบนาง และอยากจะปลอบตัวเองด้วย พุดเสียงเบาๆอ่อนๆเหมือนกันละเมอ “ไม่เป็นไร อีกหน่อยก็ชินไปเอง ฉันไม่เป็นไร เราไม่อยากให้ใครรู้! ไม่มีใครรู้เลย พ่อแม่ของเรา ลูกชายของเรา ชาวบ้านร้านตลาด เราไม่อยากให้ใครรู้ทั้งนั้น ถ้ามีใครรู้ ลูกชายก็ไม่มือนาคด ฉันไม่โทษโจวหยวน ตอนแรกเขาเองก็ไม่แน่ใจ แต่ฉันโทษเขาที่เขาเอาแต่เที่ยว ไม่ทำงานหาเงิน เราคุยกันแต่เรื่องว่าทำอะไรที่จะช่วยกันเลี้ยงลูกชายให้ดี เขาสัญญาว่าจะทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัว แต่เขาก็ผิดสัญญา เรื่องนี้แหละที่ฉันโกรธ”

มีเจี้ยนพุด “เด็กโง่! คนเราสัมพันธ์กัน อยู่ด้วยกัน เป็นเรื่องสำคัญในโลก จะว่าไม่สำคัญได้อย่างไร”

จากเนื้อเรื่องที่กำลังมาข้างหน้าจะเห็นได้ว่ามีเจ็ยได้ให้คำแนะนำแก่เฟิงซุน โดยให้เฟิงซุนหันหน้ากลับไปคุยเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับสามีให้เรียบร้อย อีกทั้งการกระทำของมีเจ็ยยังเป็นส่วนช่วยผลักดันให้เฟิงซุนยอมเผชิญหน้ากับปัญหาตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังนี้

พูดถึงตอนนี้มีเจ็ยคิดขึ้นมาได้ว่าจะต้องให้เงินเดือนของเฟิงซุน จึงหยิบเงินและไปรับเงินออกมาจากกระเป๋า พูดว่า “นี่เป็นเงินเดือนของเธอ จนถึงวันนี้เป็นวันสุดท้าย ถัดให้เงินเธอหมดแล้ว นับซะ แล้วเซ็นรับไป”

ชำระสะสางให้เงินหมดแล้วนั่นแหละ เฟิงซุนรู้สึกช็อก ในที่สุดนางก็เข้าใจดี มีเจ็ยไม่เปลี่ยนใจแน่ๆ ร้านจัดรองเท้าไม่ต้องการเฟิงซุน

ความคิดของมีเจ็ยไม่เปลี่ยน เปลี่ยนแต่วิธี วิธีการของเฟิงซุนก็เปลี่ยนไปเหมือนกัน เฟิงซุนจะไม่ได้คือดิ่ง ไม่รู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมและไม่ร้องให้อีกแล้ว เรื่องนี้เฟิงซุนจะเสียน้ำตาอีกไม่ได้ เรื่องควรจะต้องเป็นอย่างนี้แหละ มีเจ็ยทำถูกแล้ว

เฟิงซุนจะต้องเรียนรู้ที่จะเปิดใจกว้าง เฟิงซุนรับเงินมาใส่กระเป๋าเสื้อแจ็กเกต โดยไม่ได้นับ เซ็นชื่อที่ไปรับเงิน

(ฉือลี่ 2556 : 126)

จากการพูดคุยระหว่างมีเจ็ย และเฟิงซุนได้ทำให้ทั้งสองคนได้แลกเปลี่ยนเรื่องราวของกันและกัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ทั้งสองคนเข้าใจเหตุผลของแต่ละฝ่ายมากขึ้น นอกจากนี้คำแนะนำ และการกระทำทุกอย่างของมีเจ็ยที่กำลังมาทั้งหมด เป็นสิ่งปรับทัศนคติของเฟิงซุนให้เปลี่ยนแปลงไป เข้าใจวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนรอบข้างมากขึ้น และช่วยผลักดันให้เฟิงซุนมีความเข้มแข็ง และกล้าที่จะยอมรับ และเผชิญกับปัญหาของตนเอง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์วรรณกรรมแปลจีนเรื่อง นารินครา ของฉือลี่ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือ เพื่อศึกษาสังคมและวัฒนธรรมของประเทศจีนในช่วงก่อนปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงช่วงหลังเปิดประเทศ รวมถึงศึกษาวิถีชีวิต และแนวคิดของผู้หญิงจีนในแต่ละช่วง ตลอดจนศึกษาการสร้างตัวละครและการนำเสนอของผู้เขียนในประเด็นเรื่องความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมตามที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลจีนเรื่องนารินครา

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และความคิดของผู้หญิงที่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงเกิดการเรียนรู้พฤติกรรม และความคิดซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งนำไปสู่การถ่ายทอดความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมที่ถูกส่งผ่านมายังรุ่นต่อรุ่น และสามารถนำความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งผู้เขียนวรรณกรรมแปลจีนเรื่อง นารินครานี้ มองว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบของมิตรภาพ ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายเป็นไปในรูปแบบชีวิตทางสังคม และผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน จากแนวความคิดดังกล่าวส่งผลให้วรรณกรรมเรื่องนี้ถ่ายทอดความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมของผู้หญิงที่สามารถหาทางออกให้กับปัญหาทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาได้ดีมากกว่าผู้ชาย

ข้อเสนอแนะ

1. วรรณกรรมแปลจีนเรื่อง นารินครา แต่งโดย ฉือลี่ เป็นนักเขียนแนวสตรีนิยมของจีนที่มีผลงานโดดเด่นหลายเรื่อง สามารถนำมาศึกษาในประเด็นของสตรีนิยมได้
2. ในวรรณกรรมแปลจีนเรื่อง นารินครา ได้กล่าวถึงประเด็นผู้หญิงที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดแบบปิตาธิปไตยหรือชายเป็นใหญ่ มีนักเขียนหลายท่านที่ได้เขียนวรรณกรรมแนวดังกล่าว ซึ่งสามารถนำมาศึกษาต่อได้

บรรณานุกรม

ฉือลี่. (2556). **นารีนครา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. แปลโดย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.

กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ญาณนี เชื้อม้วน. (2552). “การศึกษานวนิยายแปลจีนเรื่อง “ผัวต้องฆ่า”. สารนิพนธ์ปริญญาอักษร

ศาสตร์บัณฑิต สาขาวรรณกรรม คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พชนี ตั้งยืนยง. (2545). “สตรีจีน : วิถีพัฒนาสู่การศึกษาสมัยใหม่”. บทความวิชาการ สาขาภาษา

ตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทรพร กมลสวัสดิ์. (2554). “อิทธิพลของลัทธิขงจื้อต่อความเป็นผู้หญิงในสังคมจีนสมัยราชวงศ์

หมิง พ.ศ. 1911-2187”. สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ คณะอักษร

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รติรงค์ เรื่องขจร. (2552). “สิทธิเสรีภาพของผู้หญิงจีนในยุคการปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงเปิด

ประเทศ (ค.ศ. 1966 – ค.ศ. 2000)”. สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วรรษุชลี นรินทร์. (2548). “ภาพสะท้อนของสตรีจีนผ่านวรรณกรรมจดหมายลับไปเหอ (Snow

Flower and the Secret Fan)”. สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาวรรณกรรม

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วารุณี ภูริสินสิทธิ์. (2545). **สตรีนิยม ขบวนการและแนวความคิดทางสังคมแห่งศตวรรษที่**

20. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

สุขสันต์ วิเวกเมฆากร. (2545). **สี่ยอดหญิงงามแดนมังกร**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ด้วยรัก.

อดุลย์ รัตนมั่งเกษม. (2545). **เรื่องเพศในวัฒนธรรมจีน 4,000 ปี**. กรุงเทพฯ : โดดาดา

พับลิเคชั่นจำกัด.

อมร ทองสุข. (2549). **คัมภีร์หลุนอวี่**. ปทุมธานี : บริษัท ชูณหวัดร จำกัด.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

China Radio International. (2556). **ฐานะของชายและหญิงในสังคมจีน**. เข้าถึงเมื่อ

6 กันยายน 2556. เข้าถึงจาก <http://thai.cri.cn/learnchinese/lesson21/6.html>